

— Csicsegi csoport — Székesfehérvár, Répamése — vezetők: Fehér Andrásné

A paksiak, — élükön a jó ügyeket szívvel támogató, fiatal és agilis polgármesterrel — fantasztikus vendéglátóknak bizonyultak.

D. Szabó Mária a Művelődési Központ igazgatója igazi menedzser háziasszonya volt a rendezvénynek. Mellette Hefner Erika népművelő biztosította a három napos országos találkozó gördülékeny, jókedvű lebonyolítását.

Csak akik már sok éve szerveznek ilyen vagy hasonló jellegű találkozót, azok tudják igazán, hogy ha minden simán megy, program, szállás, étkezés, kulturális program, szakmai beszélgetés, oklevél, ajándék, autóbusz stb. rendben van, az micsoda szervezett, összehangolt team-munkát feltételez!

Paks felkarolta a magyar gyermekszínházt! Van, ahol felismerik, hogy a gyermekkorban elsajátított és napi gyakorlattá vált kreativitás kihat az élet minden területére, hogy ezek a gyerekek felnőttként mennyivel könnyebben oldják majd meg a felmerülő problémákat, mennyivel jobban és rugalmasabban tudnak majd alkalmazkodni, akár váltani is. Szimbólikusnak érzem, hogy ez a megújult város vállalta fel a gyermekszínház ügyét.

Néhány megjegyzés az előadásokhoz:

— Sikeresek, élvezetesek voltak, azok a produkciók, amelyeknél felfedezhető volt a csoport folyamatos műhelymunkája. A gyerekek ezekben örömmel, jókedvűen lubickoltak, a közönségnek is örömet szereztek. (Ilyen volt többek között a pápai Türr István színpad Ludas Matyi c. produkciója.)

— Feszengett a néző azokat az előadásokat látva, ahol szemmel láthatóan a csoport „betanulta” a színdarabot vagy jelenetet, előgyakorlat hiányában, görcsösen, merre szorongtak a gyerekek a színpadon, örömmel, játéknak nyoma sem volt.

— Bátoratlanok a pedagógusok az anyagkezelésben. Túlságosan tisztelik a kötött anyagot, nem mernek húzni a megírt szövegből, holott erre az esetek zömében szükség volna. Biztatnánk őket, hogy bátrabban dramatizáljanak magával a csoporttal, hiszen nagyon kevés a gyerekeknek játszható kész darab. A gyerekek életkorának megfelelően keressenek irodalmi anyagot, amit közösen feldolgozhatnak.

Sajnos több helyen találkoztunk a „Mi van a varázsdobozban?” c. színdarabgyűjtemény „gyöngyszemeivel” melyek irodalmi értéke enyhén szólva kétes.

— Kevés volt a vers, a verses összeállítás, kár lene, ha ez a műfaj kiszorulna a gyerekszínházból. (Jó példa volt erre az ostffyasszonyfai csoport — Weöres Sándor összeállítás.)

— Életjátékot alig láttunk, holott ez a konfliktusok feltárásának, kezelésének egyik leghatékonyabb módja — főleg a 11-13 éveseknél. Öszinteségre, hitelességre nevel, ha tisztességesen kezeljük. (Az Elte Radnóti M. gyakorlóiskola hatodikosainak életjátéka emlékezetesen szép volt a budapesti bemutaton.)

— Begyűrűzött viszont a „tátika” műfaj, ami egy hamis, hazug világot közvetít, amikor tündéri szép, tiszta arcú gyerekek, slágerek szövegét tátogva a színpadon, divatos popsztárok öltözetében mozdulataikat próbálják idélni utánozni, miközben az eredeti dal harsog a fülünkbe. Nem kerülhetjük meg a pedagógusok felelősségét!

— Kevés volt a népi játék, a mondóka a folklór, holott a 6-8 éves gyerekek színjátéka épülhetne a népi játékokra, dalokra, táncokra. Az életkornak megfelelő műsorválasztás szintén a pedagógusok felelőssége. (Tündéri népijátékot láttunk a budapesti XII. kerületi gyerekektől.)

Kétségeim vannak affelől, hogy szabad-e a gyermekszínházt az eddigi formájában mérni?

Mínősítjük a csoportot, a produkciót, ezen keresztül pedig a szereplő gyerekeket, holott az, hogy jó vagy kevésbé jó egy előadás, az kizárólag a vezetőtől függ! Az idei év legjobb 22 produkciója közül pl. két csoport tagjai kiegészítő iskolások voltak és kiváló előadást láthattunk tőlük, (a kaposvári Bárczi Gusztáv Általános Iskola, vezetőjük, dr. Rumszauer Jánosné és a Gödöllői Kisegítő Általános Iskola csoportja, vezetőjük: Baranyai Gizella). Eközben nagynevű iskolák ún. elit tanulóit halovány és felejthető produkciókat hoztak létre.

Szeretném, ha a közgyűlés döntene arról, hogy

— legyen-e a megyei találkozók után területi döntő?

— ha igen, a lemaradók milyen vissza jelzést kapjanak?

— ha nincs felmenő rendszer, hogy váljon el az érték a felejtendőktől, az ocsu a búzától?

Közös a felelősségünk: mivel teszünk a legjobbat gyerekeinknek!

Szakall Judit

KI VISZI ÁT A KULTÚRÁT?

Hát igen: csőd van, válság van, recesszió van... Kilábolunk-e belőle, s mikor — ennek megítélésében egyre többen, egyre passzimistább következtetésre jutunk. „Mondj valami jót!” — mondja barátom a telefonba, miután alaposan kibeszéltük magunkat Boszniáról, Solingenről, a tomszki atomerőműről és az ukrán atomerőműről. És akkor elmeséltem neki, hogy a hét végén Kunhegyesen voltam, a Weöres Sándor Gyermekszínház Fesztivál területi döntőjén, amelyen négy megye legjobb gyerekcsoportjai vettek részt.

Már az is csodaszamba megy, ha egy ilyen rendezvény összejön. Ki ne tudná: a kultúra — még a hivatásos is — jóformán csak kalapozásból él, egyre laposabb az adakozók erszénye, egyre csappan az akadozó kedv is. S hát ezek „csak” amatőrök! S „csak” gyerekek! Már a megyei

döntőket is csak nyögve sikerült összehozni. Rendezők-résztvevők utolsó pillanatig nem tudták: lesz-e terem? Szállás? Étkezés? Összejön-e milderre a pénz? A csoportok utolsó pillanatig bizonytalanságban voltak: csak maguk örömeire dolgoztak-e (az se kevés!), vagy számítsanak nagyobb megmérettetésre! Egy héttel korábban (!) a megyei döntőn vette hírt Kunhegyes ifjú (1988 óta) városa, hogy nincs gazdája a területi vetélkedőnek. Magára vállalta — s egyetlen hét alatt összehozta. Nem is akárhogy! Ennek az eseménynek rég nem érzett, igazi fesztiválhangulata volt! Körültekintő szervezés, figyelmes lebonyolítás, egyszerű s mégis ünnepélyes formai keretek — már magában „ez se semmi”, ahogy ma pestiesen mondják. Én azonban inkább arról szeretnék szólni, ami emögött van. Hogy van egy város, amelynek polgármes-

tere, a rendezvény fővédnöke Szelekovszky István nem pusztán „reprezentál”, de végignézi az összes előadást! Már közvetlen, gyerek-felnőtt nézőt egyaránt megérintő nyitó szavaiból is kicsengett, hogy valóban fontos neki az ügy, amely valójában nem is egyetlen ügy, mert a város, a gyerekek, a kultúra, az összefogás, az önzetlen közös tevékenység ügye. A városé, amelyet az annyit emlegetett vállalkozó kedv, a szakértelemmel párosuló újatmerés segít ki az általános válságból: mert a bio-báránny nem érinti az embargó s a biokultúrának van piaca, a biogazdálkodásnak pedig van tudora s apostola — maga a farmgazda-polgármester, akinek szavára s példájára összefog egy város; aki gazdakört szervez, a Népfőiskolán biogazdálkodási kurzust indít, ő az egyik fő közreműködő; közvetlen köze van a kultúrához is: a polgármesteri hivatalban faragott faszobrai vonják magukra a belépő figyelmét, s arra is talál időt, hogy ebbéli tudományát a helyi kézműves szakkörben, alkotó táborban kamatoztassa. (Azt a szót, hogy „párt” Kunhegyesen egyszer sem hallottuk — igaz, magunk sem ejtettük ki. Nem illett a légkörhöz.) A városé, amelynek már hagyományai vannak — elsősorban a sportban: rendezett már foci-világkupát 150 csapat részvételével, van saját „Dózsa iskolája”, „Foci BT”-je, általános iskolás gyerekeknek focikollégiuma; van több éves múltra visszatekintő játéktársasága, a Konok Kunok Hagyományörző Baráti Egyesülete, mely immár másodszor szervez nemzetközi játéktalálkozót francia, belga, osztrák, amerikai és más játékgyűjtők és -készítők részvételével. A városé, melynek nem profitorientált művelődési központja táplálja a város kulturális életét, élén minden városi kezdeményezés lelkes társrendezőjével, Szekrényes István igazgatóval: az MK támogatja a helyi népi zenekart, népi táncscoprotot, több népi iparművészeti szakkört működtet (kosárfonó mestereik munkáiból a fesztivál vendégei is vásárolhattak). Ez a fesztivál volt a művelődési központ első önálló, nagyszabású kulturális rendezvénye. Mintegy 200 szállóvendég elhelyezését-étkeztetését s egy fesztivál zökkenőmentes lebonyolítását kellett megoldania. Az eredmény a kunhegyesi közélet szellemét s a közreműködők fáradhatatlanságát dicséri. Mert a rendezvényt ugyan elsősorban a Magyar Drámapedagógiai Társaság finanszírozta nagyon későn, nagyon gyéren csurrano-cseppenő pályázati pénzeiből, de: az egyik szálláshelyet kunhegyes önkormányzata ingyen bocsátotta a fesztivál rendelkezésére, az iskolai kollégiumok és a helyi gyermekélelmzés rendkívül kedvezményes áratat szá-

mítottak fel szolgáltatásaiért. De van tovább is! A legnagyobb örömet s dicsőséget jelentő továbbjutást felsorolhatatlanul sok kunhegyesi lokálpatrióta toldotta meg egy-egy díjjal, jutalomtárggyal: egy órásmester magakészítette ezüst ékszerekkel, a cukrász tortával, egy óvónő magaalkotta bábokkal, a helyi szakiskola igazgatónője az igen nagy sikert aratott helyi „Kuncogó” színjátszócsoprot jelképévé vált lila plüssmajmocskákkal, a polgármester ajándékosárral, a FIDESZ s még egy helyi szervezet fényképezőgéppel, a művelődési központ berekfürdők vázákkal... — bocsásson meg, akit kihagytam a felsorolásból: az olvasó ennyiből is látja, mit nyújthat együtt az ötletesség és az önzetlenség, a kunhegyesiek meg ugyanis tudják, ki s mit adott az ünnep fényéhez. Mert ez az alig másfél napos rendezvény fényes ünnep volt. Igazi gyerekünnep. Öt-hétéves kunhegyesi apróságok verses ritmusjátéka adta meg alaphangulatát: a derút, a mosolyt, mely a másfél nap során végig az arcokon maradt. A gyerekek — ahogy Fodor Tamás színművész, a zsűri elnöke zárszavában hangsúlyozta — nem egyszerűen „aranyosak” voltak: közös erőfeszítések, sokéves művészi tevékenység eredményét, színvonalas kultúrát varázsoltak elénk a színpadra. Szokatlanul egyenletes, magas színvonalú fesztivál volt, igazi gyerekprodukciókkal: sok mesével, zenével, színnel, mozgással. Telt házzal, a harsány tetszésnyilvánítással nem takarékoskodó, egymásnak is szurkoló nézőkkel és figyelmes, őszinte, az elismerő szót bőkezűen, a bírálatot fukarabban — s mindig érdemi elemzéssel alátámasztva — mérő zsűrivel. Az esti nagy közös játék-énekülés közben barátságok szövődtek, címek cseréltek gazdát, s ha e kapcsolatok nem lesznek is hosszú életűek, egy-egy következő találkozáson ezek a gyerekek már meg fogják ismerni egymást, s ilyen emlékekkel a hátuk mögött talán nem fognak majd úgy acsarkodni egymásra, mint „ezek a mai felnőttek”.

Mert válságból, recesszióból, gazdasági kátyúból ki lehet jutni. Mikor? Mekkora áldozatokkal? Nem tudjuk. De ha van valami s valaki, ami és aki át tudja vinni az időtálló, legfontosabb értékeket a „tulsó partra”, akkor az a valami a kultúra és az a valaki a gyerek. S akik erről oly gyakran elfelejtkeznek, azoknak szerettünk volna a kunhegyesi példával „injekciót” adni reményből és örömből.

Ezt meséltem el Laci barátomnak is a telefonba.

Előd Nóra

Gyermekszínházi tábor Zamárdi, 1993 nyara

Rangjuk-nevük volt valaha a Pest megyei gyermekszínházi táboroknak — magam csak hírüket hallottam. A műfaj több évig tartó pangása során a táborok folyamatossága is megtört. Az utóbbi néhány évben azonban soha nem látott színvonalat ért el, „divatba jött” Pest megyében a drámapedagógia és a gyermekszínházi tábor.

Tábori napló

Augusztus 6-án hetvenöt gyerek és tizenhárom szakmai vezető, illetve — amúgy gyermekszínházzal foglalkozó — kísérő pedagógus és főiskolás indult útnak zamárdiba, hogy a Pest Megyei Gyermek és Ifjúsági Alapítvány tá-

borában csodákat műveljen és csodák részese legyen. A budakesziek huszonöt fős, saját vezetőikkel érkező csoportját leszámítva a többiek a Keleti pályaudvaron ismerkedtek meg egymással és szakmai vezetőikkel. Nyolc nap múlva a közös művészi alkotás élménye, egy-egy produkció közös megalkotásának öröme-keserve fűzte össze a hat és tizenhat év közötti gyerekeket és alkalmi vezetőiket.

Elég felidézni a tábor eseményeit nap nap után.

Első nap: összeáll négy „társulat”. Táborút mellett ismerkedési játékok.